

Regeringens plan for offentlige investeringer halter katastrofalt

Regeringens plan om at de offentlige investeringer skal stige markant i 2009 halter katastrofalt. Nye tal fra Danmarks Statistik viser, at de offentlige investeringer rent faktisk er faldet i årets tre første kvartaler. En ting er, hvad regeringen planlægger af investeringsvækst, men lakmusprøven er, om pengene kommer i spil til gavn for vækst og beskæftigelse i dansk økonomi.

af chefanalytiker **Martin Madsen**
og chefanalytiker **Frederik I. Pedersen**

22. december 2009

Analysens hovedkonklusioner

- I de tre første kvartaler af 2009 er de offentlige investeringer ifølge nye tal faldet med 1 procent. Investeringerne skal stige med 60 pct. i 4. kvartal 2009 for at nå regeringens mål. Det kræver en fordobling af den seneste rekordvækst i de offentlige investeringer og er derfor urealistisk. Ét er et mål - noget andet er den realitet, at de offentlige investeringer tilsyneladende ikke er kommet i gang som planlagt, hvilket skader både vækst og beskæftigelse i Danmark.
- Lykkes det ikke at få gang i det planlagte investeringsløft på knap 4,7 mia. kr. i 2009, vil det isoleret koste et beskæftigelsestab i størrelsesorden 4.500 personer.
- Det er ikke nok med lånemuligheder til kommunerne. Der er behov for nye midler for at få investeringerne i gang. AE foreslår derfor at øge de offentlige investeringer yderligere med 8 mia. kr. i 2010. Det kan bl.a. være i form af en offentlig renoveringspulje og en midlertidig præmieringsordning af kommuner, der sætter investeringer i gang nu, hvor præmien svarer til den beskæftigelsesgevinst, som investeringen skaber. Det kan få gang i investeringerne nu og bidrage til øget vækst og beskæftigelse.

Kontakt

Chefanalytiker
Martin Madsen
Tlf. 33 55 77 18
Mobil 20 95 64 05
mm@ae.dk

Presseansvarlig
Janus Breck
Tlf. 33 55 77 25
Mobil 40 61 34 38
jb@ae.dk

De offentlige investeringer er ikke kommet i gang som planlagt

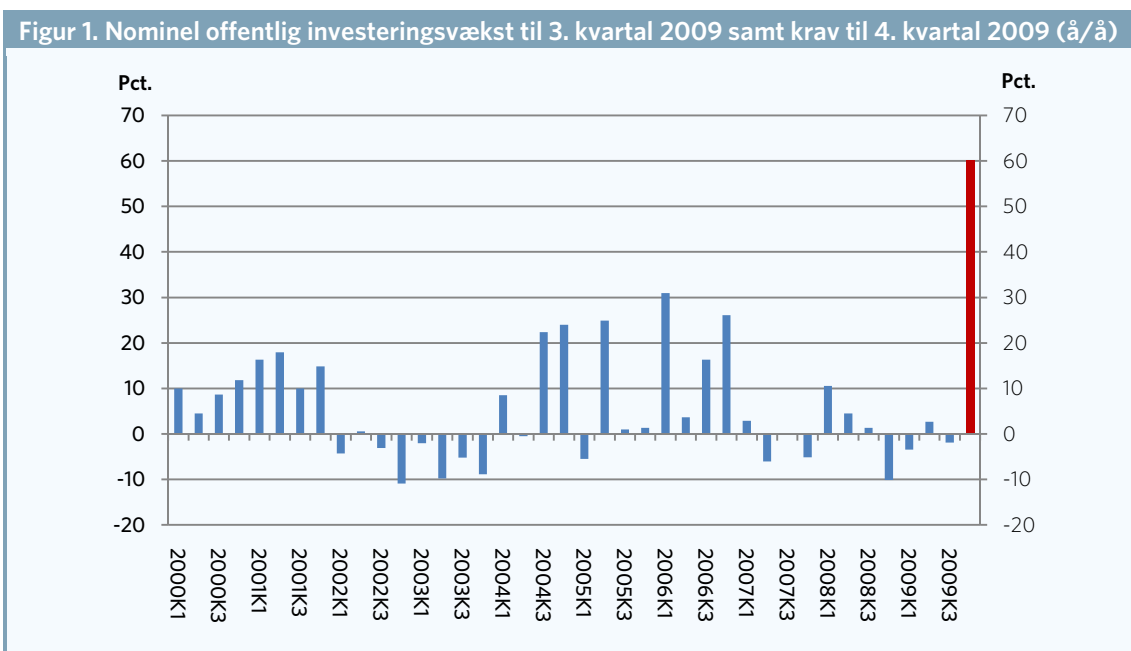
Nye tal fra Danmarks Statistik for de offentlige investeringer frem til 3. kvartal 2009 viser, at de offentlige investeringer er faldet med 1 pct. i årets tre første kvartaler i forhold til samme periode sidste år. Det fremgår af tabel 1. Regeringens plan, om at de offentlige investeringer skulle stige i 2009 og derved bidrage til at få gang i Danmarks vækst og beskæftigelse, halter således katastrofalt.

I Finansministeriets under to uger gamle decemberredegørelse 2009 skønnes de offentlige investeringer at stige (nominelt) med 14,7 pct. i 2009. Det er endda en nedjustering i forhold til Finansministeriets augustredegørelse 2009, hvor de offentlige investeringer var sat til at vokse med 17 pct. i 2009. Det svarer til en nedjustering af de offentlige investeringer på 700 millioner kroner. Det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Regerings plan for og faktiske vækst i de offentlige investeringer (nominelt) i 2009		
	Procent	Mia. kr.
1. Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse, august 2009	17,0	5,4
2. Finansministeriet, Økonomisk Redegørelse, december 2009	14,7	4,7
3. Nedjustering af investeringsvækst i 2009 fra august til december (2-1)	-2,3	-0,7
4. Faktisk vækst i de offentlige investeringer 1.-3. kvartal 2009 ift. til samme periode sidste år	-1,0	-0,2
5. Krav til vækst i 4. kvartal for at nå målet i december-redegørelse (målt ift. 4. kvartal 2008)	60,1	4,9

Kilde: AE pba Danmarks Statistik og Finansministeriets Økonomisk Redegørelse, august og december 2009.

For at nå regeringens målsætning om at de offentlige investeringer skal vokse med knap 15 pct. over hele 2009 kræves en vækst i de offentlige investeringer i 4 kvartal på 60 pct. målt i forhold til 4. kvartal 2008. Det svarer til et investeringsløft på knap 5 mia. kr., hvilket er en urealistisk vækstrate. Det fremgår af figur 1, som viser de årlige vækstrater på kvartaler siden 2000 og sammenholder med kravet til et rekord-spring i de offentlige investeringer i 4. kvartal 2009. Ingen indikatorer for bygge- og anlægssektorens ordre mv. tyder på, at der i slutningen af året skulle komme et markant aktivitetsløft.

Kilde: AE pba Danmarks Statistik og Finansministeriets Økonomisk Redegørelse, august og december 2009.

Hvad har regeringen vedtaget omkring de offentlige investeringer i 2009?

Regeringen har vedtaget infrastrukturinvesteringer for i størrelsesorden 2 mia. kr. i 2009 samt øget det kommunale anlægsloft fra 15 til 17 mia. kr.

En ting er imidlertid, hvad regeringen planlægger af investeringsvækst. Lakmusprøven er, om pengene kommer i spil til gavn for vækst og beskæftigelse i dansk økonomi.

Regeringen har således ikke givet kommunerne en pose penge med 2 mia. kr. til anlægsinvesteringer, men stillet finansiering til rådighed i form af bl.a. lånemuligheder til kommunerne. Men kommunernes likviditet er trængt bl.a. forårsaget af, at den økonomiske krise har ført til lavere skatteindtægter og fallende grundpriser. Derfor er det langt fra sikkert, at kommunerne tør låne så meget til investeringer, som regeringen håber på – selv om der er relevante og rentable projekter nok.

Lykkes det ikke at få gang i de planlagte investeringsløft fra 2008 til 2009 på 4,7 mia. kr., vil det bevirke et beskæftigelsestab på ca. 4.500 personer.

Også i 2010 er der tegn på, at der ikke kommer gang i investeringerne som ventet. I finanslovsaftalen for 2010 fremgår det således, at: *"Kommunerne har pr. 15. oktober vedtaget deres budgetter for 2010, som foreløbigt viser et samlet investeringsniveau i størrelsesordenen 17 mia. kr. Det er knap 3 mia. kr. under det aftalte niveau."*

Man kan håbe på, at Danmarks Statistiks opgørelse undervurderer niveauet for de offentlige investeringer, og at der senere kommer en oprevison af 2009-tallene, der kan dementere det nuværende billede af en forspildt chance for at stimulere dansk økonomi i den værste økonomiske krise i nyere tid.

Overvejelser om tiltag som kan sikre, at investeringerne kommer i gang nu

Regeringen har igangsat en privat renoveringspulje. Det samme kan gøres på det offentlige område. Fordelen ved en sådan offentlig renoveringspulje er, at det kan ske hurtigt, og at det vil være tydeligt, hvor meget der bruges. En offentlig renoveringspulje kan ligeledes indeholde krav til energirenovering og praktikpladser.

Alternativ kan det overvejes, om der er behov for en slags midlertidig præmieringsordning af kommuner, der får sat gang i investeringer, svarende til den gevinst, det skaber i form af øget beskæftigelse, som ikke nødvendigvis er bosat og betaler skat i den samme kommune.

Der er mange ledige hænder, en nedslidt offentlig sektor, og der er råd. AE har derfor længe anbefalet, at fremrykke offentlige investeringer, der alligevel skal udføres, for at skabe private arbejdspladser. Det samme har De Økonomiske Vismænd anbefalet.

Der er i år og næste år udsigt til store offentlige underskud, men underskuddet er primært et symptom på, at vi står i en stor økonomisk krise. Det er vigtigt at huske på, at fremrykning af offentlige investeringer ikke koster noget på den finanspolitiske holdbarhed – det er alene en tidsforskydning af udgifter. Sidegevinsten ved fremrykning af investeringer er en automatisk finanspolitisk opstramning, når krisen er ovre.